

A. Bak Péter

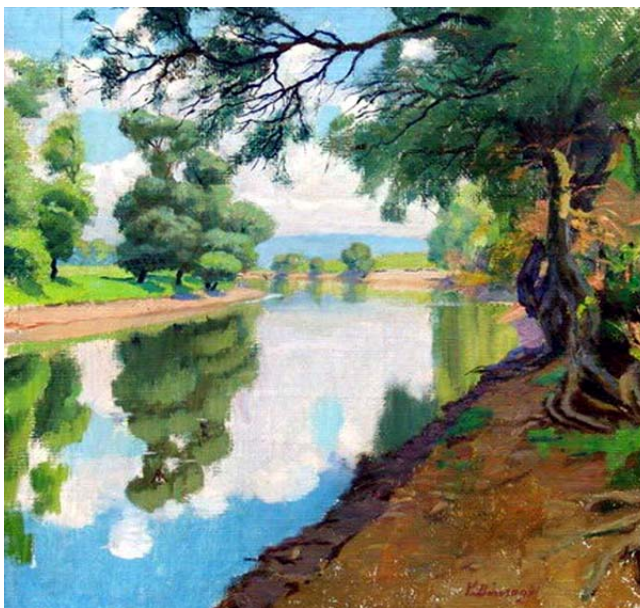
Művészcsaládok VIII.

Bánsághi Vince (1881–1960) festőművész és családja: Bánsághi Tibor, Bánsághi Péter, Bánsághi Tibor Vince, Bánsághi (Nyirádi) Judit, Bánsághi Máté, Bánsághi Anna, Bánsághi Márk Bálint és AKIRAM (Schwarcz Mária)

Bánsághi Vince (Resicabánya, Magyar Királyság [ma Románia], 1881. december 27. – Helemba, Szlovákia, 1960. március 26.) festőművész, teljes nevén Steinacher Bánsághi Vince. Bánsághi Tibor édesapja. A művészdinasztia alapító gyökerei a romániai Bánságból erednek, innen származik a család neve is. Hétgyermekes munkáscsaládban született. Édesapja vonatvezető volt, édesanyja iparos családból származott. Vince már gyermekkorában minden percét a rajzolásra fordította. Lakatosinasként festészeti tankönyveket tanulmányozott, és egyre komolyabban kezdett rajzolni. Szüntelenül kísértette a vágy, hogy a festészet területén elmélyítse tudását. Budapestre utazott, és képzőművészeti tanulmányait 1904-ben Vajda Zsigmondnál (1860–1931), majd 1905-ben a Magyar Királyi Képzőművészeti Akadémián folytatta. Zemplényi Tivadar (1864–1917) és Ferenczy Károly (1862–1917) voltak a mesterei.

Ebben az időben született képeit Perl Henrik műkereskedő (Budapest, VII. Károly körút 9.) vásárolta meg. 1908-ban a Nemzeti Szalon kiállítja „Holdfényes téli táj” című képét, a Múcsarnok pedig „A hegyekben” című olajfestményét, amikkel nagy sikert arat. Ettől kezdve rendszeresen szerepel a Múcsarnok kiállításain is. A kezdeti sikerek hatására felvették a Budapesti Képzőművészek Egyesületébe. Ebben az időben már rendszeresen járt festeni és pihenni a festői környezetben lévő Helemba faluba. 1911 novemberében megnősült. Feleségével, Bartók Rózával – nászút gyanánt is – Párizsba ment tanulmányútra, ahol egy éven át a Julian Akadémián (Académie Julian) Henri Royer (1869–1938) és Marcel-André Baschet (1862–1941) professzorknál tanult. Részt vett a párizsi Szalon (1648-tól) kiállításán. Hazajövetelük után a kint festett párizsi utcákat, városképeket is kiállította a Könyves Kálmán Szalonban (1906–1920), amely az első önálló tárlata volt (122 db. festmény). Az anyagi sikert is hozó kiállítást követően, 1913-ban Helembára (ma Szlovákia) költözött, és az akkor ezer lelket számláló kisközségben telepedett le, amely Párkánytól 9 km-re fekszik a Kovácspataki-hegyek keleti részén, a Duna- és az Ipoly-folyók között, azok összefolyásánál. Itt földet vásárolt, majd saját tervei alapján épített há-

zat, teremtett gazdaságot, ahol gazdálkodott, földet művelt, kertészkedett, méhészkedett és festett. Feleségében, aki műkedvelő akvarellista volt, a művészet iránt rajongó és a művészi elkötelezettséget megértő társra talált. A művész a Resicán élő szüleit és a család többi tagját is magához vette, akiket az értékesített festményei bevételéből tartott el. Nem titkolt szándéka volt, hogy ebben a csodálatos festői környezetben, a Nagybányai Művésztelep mintájára, itt is hasonló alkotótelepet létesít. A nagy háború (1914–1918) és az azt követő trianoni tragédia (1920. június 4.) azonban végleg megghiúsította elképzelését. Az I. világháborúban a 8. honvédezrednél szolgált mint hadifestő. Sok képet festett az ezred életéről, a harcokról, amelyek közül többet ki is állítottak (Tavaszi Tárlat – Múcsarnok, Budapest; Hadi Múzeum, Lugos, Magyar Királyság [ma Románia]). Az 1918-ban készült „Téli táj” című képét a budapesti Szépművészeti Múzeum megvásárolta. 1919-ben tagja lett a Képzőművészek Egyesületének (Pozsony), de különböző okok miatt hamarosan kilépett. 1926-ban csehszlovák állampolgárságot kapott, és munkáit fokozatosan kezdte kiállítani a Csehszlovák Köztársaságban.

Bánsághi Vince: Nyár az Ipolyon

Önálló kiállításai (válogatás): 1919 – Budapest, Könyves Kálmán Művészeti Szalon; 1923 – Pozsony, Tükörterem; 1924 – Párkány; 1926 – Pozsony, Városi Csarnok; 1930 – Pozsony, Loeffen és Társa Képzőművészeti Szalon; 1931 – Ostrava, Művészetek Háza (124 db. festmény); 1933 – Brünn, Iparművészeti Múzeum (116 db. festmény); 1934 – Pozsony, Mezőgazdasági Múzeum (106 db. festmény); 1939 – Budapest, Műterem Galéria; 1940 – Budapest, Nemzeti Sza-

Bánsághi Vince tájképet fest

lon; 1956 – Pozsony, Városi Múzeum, gyűjteményes kiállítás 75. születésnapja tiszteletére

Emlékkiállításai (válogatás): 1993 – Ipoly-ság, Honti Múzeum és Galéria; Párkány, Párkányi Városi Galéria; Helemba, Községi Iskola (fiával, Bánsághi Tiborral); Ipolyszalka, Tűzoltószertár; Ipolybalog, Sportcsarnok; 2016 – Helemba, Múzeum; Párkány, Párkányi Városi Múzeum.

Művei közgyűjteményekben: Hadi Múzeum, Lugos (Románia) – hadifestőként festett nagyméretű olajképei; Szépművészeti Múzeum, Budapest – *Téli táj*, 1918; *Téli táj*, 1940; Budapesti Történelmi Múzeum – *Téli táj*, 1919; *Esztergomi látkép*, 1941; Esztergomi Bazilika sekrestyéje – dr. Hamvas, dr. Mertán, dr. Szokolay kanonokok portréi, 1941 (Leopold Antal kanonok, a Keresztény Múzeum akkori igazgatójának megrendelésére); Japán Nagykövetség, Budapest; Pozsonyi Városi Múzeum; Szlovák Nemzeti Galéria, Pozsony; Duna Menti Múzeum, Révkomárom – *Alpesi táj*, 1913; *Helembai táj*; Zmeták Ernő Művészeti Galéria, Érsekújvár; Római katolikus templom, Kéménd – három nagyméretű oltárkép, 1952–1953

Portrémegrendelése (válogatás): Dr. Blecha, a körzeti bíróság elnöke, Moravská Ostrava, 1933; Zonner igazgató, Podmokly, 1933; Hansen könyvkiadó, České Budějovice, 1936; Wald gyárigazgató, Moravská Ostrava, 1931; Lamizan grófnő, České Budějovice, 1936

Művészeti tagsága: Képzőművészeti Egyesület, Múcsarnok (Budapest); Pozsonyi Képzőművészeti Egyesület

Helembán élt haláláig, és a helyi temetőben nyugszik feleségével, Bartók Rózával. Bánsághi Vince életművének több jelentős darabja

(főművek) a II. világháború (1939–1945) alatt elveszett, megsemmisült vagy lappang valahol. 1956. február 6-án a következőket mondja magáról: „Elmondhatom, hogy sokféle témát festettem; arcképeket, figurális jeleneteket, csendéleteket, enteriőröket, de leginkább a tájképeket szerettem. Született tájképfestő vagyok. Szeretem a természetet és annak szépségét. Leginkább olajfestéssel vászonra dolgozom. Sem akvarellal, sem pasztellel nem értem el soha olyan dús színeket, olyan levegős képeket, mint amelyek az olajfestményeimet olyan jellegzetessé teszik. Főként kedvelem a napsütötte havas tájakat, az Ipolyt, a Dunát, valamint a hegyek koszorúzza távolságokat. Kiállításaimon arcképeket, figurális képeket és csendéleteket vásároltak leginkább.” Bánsághi Vince aktokat is festett. Modellje, mint általában a festőknek, a felesége volt.

Az unoka, Bánsághi Tibor Vince festőművész így emlékezik nagyapjára: „Mindannyian olyan világban élünk, amelyet teremtünk magunknak. Bánsághi Vince világát nem érintették meg a XX. század viharai... Képeinek formavilága nem torzult el az évtizedek megpróbáltatásai során, nem keményedett meg, nem hegyesedett ki, nem tompult el, nem töredezett össze, nem erőtlenedett el... A látható világ elegendő gyönyörűséggel ajándékozta meg, nem volt szüksége ezt felülírni, nyersanyagnak tekinteni, hogy belőle valami újat hozzon létre.

A természet változásai, folyamatos megújulása elegendő inspirációt jelentett egész életében, hogy lelke szelíd boldogsággal visszhangozza a Teremtés csodáját. A század minden izmusa érintetlenül hagyta. Minden munkájával hódolattal fejezte ki a Teremtőnek... A természet rendjével átítatott lelke tisztelettel és elégedetlenség nélkül elfogadta a világot, melyet Isten rendezett be számára.” Munkásságáról emlékalbum jelent meg 2017-ben „Bánsághi Vince (1881–1960) életműve” címmel, amit legutóbb a Párkányi Városi Múzeumban mutattak be nagy érdeklődés mellett.

Bánsághi Tibor (Helemba, Szlovákia, 1919. május 8. – Budapest, 1992. szeptember 3.) festőművész. Édesapja Bánsághi Vince festőművész, édesanyja Bartók Róza műkedvelő akvarellista és cimbalomművész. Tizenegy évesen került Komáromba, a Szent Benedek-rendi Katolikus Gimnáziumba. Rajztanára Harmos Károly (Karol Harmos, 1879–1956) festőművész volt.

Ez a kitűnő művész rögtön felismerte a képzőművészet iránti készségét, és a művészeti szabadiskolájában fejlesztette Bánsághi Tibor rajztudását. A nyári vakációk alatt sokszor festett édesapjával a helembai tájban. 1938-ban érettsé-

Bácsághi Tibor: Önarckép; Kabyl férfi

gizett. Döntenie kellett a művészeti és a műszaki pálya mellett. Ez utóbbit választotta. Gimnáziumi igazgatójának ajánlólevelével a zsebében Budapestre ment, és beiratkozott a József Nádor Műegyetem Gépészmérnöki Karára. Hogy el tudja tartani magát, az egyetemi tanulmányai mellett a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület kísérleti repülőgép-építői műhelyének tervezőirodájában vállalt munkát. Megszerette a sportrepülést, vitorlázó gépeken repült, majd oktatta is. Tevékenységéről „A magyar repülés története” című könyv is megemlékezik. 1944-ben bevonult katonának. A Balaton melletti Tapolcán kapott repülőhíradói kiképzését követően, 1945 tavaszán orosz fogságba került. Egy moszkvai hadifogolytáborban mérnöki munkát végzett. Ennek is köszönhető, hogy négy év után, 1948. december 31-én egészségesen tért haza. 1949-ben a Budaörsi Repülőtéri Javító Műhely vezetője, majd a Dunai Repülőgépgyár anyagtechnikai vezetője lett.

Megnősült, feleségül vette az 1939-ben megismert Mervel Annát. Nyugodt és boldog családi életet éltek. 1950-ben született Péter, majd 1953-ban Tibor fiuk. A repülőgépgyárból átalakult Csepel Autógyárban osztályvezető lett. Nyaraikat a család Helembán töltötte. Szülei halála után Bácsághi Tibor felszámolta a szülői otthont, a helembai házat. Budapesti lakásának falaira az édesapja képeit tette ki. 1977-ben szeretett felesége meghalt. 1978 novemberében az autógyár több évre kiküldi Algériába. Francia nyelven oktat az oráni egyetemen. Szabadidejében rajzol, akvarellal fest, be akarja hozni a kihagyott negyven évet. Természetesen ezt nem lehet. A művészet egy életforma, azt állandóan csinálni kell. A nyári tanítási szünetben hazalátogatott, majd meghívta Tibor fiát és annak feleségét, Nyirádi Juditot, hogy a téli iskolai szünetben menjenek ki hozzá Algériába. 1981 júliusában a Képzőmű-

vészeti Főiskolán frissen végzett Péter fiát hívta meg. 1982 februárjában ismét meghívta Tibor fiát, aki akkor a Magyar Képzőművészeti Főiskola növendéke volt, és akivel a nagy szaharai utazásaikon együtt festett. Bácsághi Tibor 1983-ban rendezte első önálló kiállítását Oránban (Algéria). Még ebben az évben hazajött, és nyugdíjba vonult. A Budai Várban lévő lakásukban létrehozták a Bácsághi Art Stúdiót, ahol a család állandó kiállítása is látható és látogatható (Budapest, I. kerület, Uri utca 24.).

További kiállításai: 1984 – Feldkirch (Ausztria), svájci és osztrák festőkkel; 1985 – Nemzedékek című kiállításorozat: Nagytétényi Művelődési Központ, Városi Kórház (Kecskemét), Könyvtárterem (Kunszentmiklós), Törökház (Alsóörs); 1988 – Várkerület Galéria (Budapest)

Bácsághi Tibor lázas sietséggel vetette bele magát az alkotómunkába, mert tudta, érezte, hogy neki sietnie kell. Nemcsak gyakorolta a művészetet, hanem a szakirodalmat is olvasta. 1992 tavaszán tüdőrákot állapítottak meg nála az orvosok. Mivel betegségét nem érezte, hitt a gyógyulásban. Sajnos ez nem következett be. 1992. szeptember 3-án éjszaka, hetvenhárom éves korában, budai otthonában elhunyt. Élete fordulatos, kalandos, izgalmas és nagyszerű volt. Bácsághi Tibor tiszta lelkületű, egyenes gondolkodású, töretlen akaraterejű, segítőkész, melegszívű ember volt.

Emlékkiállítások: 1993 – Községi Iskola, Helemba (Szlovákia); 2007 – „Angyali Ének” Limes Galéria, Komárom (Szlovákia)

Bácsághi Péter festőművész (Budapest, 1950. április 24. – Budakeszi, 2002. november 4.) Bácsághi Tibor festőművész idősebbik fia. Művészeti tanulmányait Bakonyi Mihály festőművész, tanár általános iskolai rajzkörében kezdte 1963 és 1964 között. A budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnázium díszítőfestő szakára járt 1964 és 1968 között. 1966-ban részt vett a Salgótarjában rendezett nyári művésztelepen. 1972-ben Szarvaskőn közösen dolgozott Kiss Petronellával. 1977 és 1981 között a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója. A festő szakon végzett, mestere Kokas Ignác (1926–2009) festőművész volt. 1978-ban részt vett a főiskola nyári művésztelepén, Szigligeten, ahol Gerzson Pál (1931–2008) festőművész volt a mestere. 1979-ben Hatvanban szerepelt a Latino-

vits Zoltán (1931–1976) Emlékkiállításán. Még ebben az évben részt vett a Művészeti Főiskolák Találkozóján, Szentendrén. A Képzőművészeti Főiskola Folyosó Kiállításán mutatta be munkáit 1980 és 1981 között hét hónapon keresztül. 1981 júniusában Diploma Kiállítása volt a Főiskola Barcsay Termében. Tagja lett a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, majd később a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE). 1983-ban több hónapot töltött édesapjánál Algériában. 1985-től rendszeresen részt vett a családi kiállításokon: „Nemzedékek”, Budatétényi Művelődési Központ, Kunszentmiklósi Művelődési Ház; 1998 – „Együtt”, BM Duna Palota, Budapest; 2001 – „Tavasztól tavaszig”, Stúdió Galéria, Budapest; 1985 – Kiállítás édesapjával, Törökház, Alsóörs; 1987 – Bánsághi Péter és Bánsághi Tibor festőművészek kiállítása, Bástya Galéria, Budapest. 1996-ban hat hónapos tanulmányutat tesz Spanyolországban. 1997-ben két hónapos tanulmányutat tesz öccsével Olaszországban.

Bánsághi Péter az 1983 és 1995 közötti időszakban sok darabból álló, fotó-naturális pontossággal megrajzolt, igényesen kivitelezett – rézkarc, szita, egyedi grafika és akvarell – városképsorozatot készített turistáknak (üzleti célból) Budapestről, különös tekintettel a Budai Várra, amelynek Úri utca 24. szám alatti lakásában ekkor már működött a családi műhely, a Bánsághi Art Stúdió. Az árusítandó képeket színes diákról és egyéb fotókról készítette. Az évek során több mint harmincféle rézkarc, húszféle szitanyomat és harmincötfféle vízfestmény készült különböző méretekben. A rézkarcok egyszínű, többszínű és színezett változatokban készültek, akárcsak a szitanyomatok. Az elkészült munkák a Halászbástyán, a Vörösmarty téren és

Bánsághi Péter

a Bánsághi Art Stúdióban kerültek árusításra.

Bánsághi Péter gondolataiból: „... Legújabbam látom, hogy az emberi lelkület számára vannak különleges tulajdonságú természeti helyek, ahol a formák és a színek megélesednek, teltebbekké válnak, felfénylenek. Olyan erejű kontrasztok jelennek meg, hogy látomássá válik a látvány, és döbbenetesnek mutatkozik az egyébként konvencionálisan is értelmezhető természeti élmény, amely elemző szemmel nézve valójában absztrakt formák, jegyek és jelek összessége. Ezek végtelen variációi lélegzetelállító szimfóniában csendítik meg azt a gazdagságot, amely végeérhetetlen... Erre vagy arra pillantva, a nagy alkotásnak csak egy-egy részlete látható, de sok nézelődés után feldereng a minden mögött rejtőző mozgó. Festészeti munkásságom irányát a természet rendjéből felsejlő erre láthatatlan rendező jelenlétét érzéki kifejeződéssel megéreztető szándék jelenti.” 2002. november 4-én baleset következtében veszti életét. Élt 52 évet.

Bánsághi Tibor Vince

Bánsághi Péter: Sorrentói sziklák I.

Bánsághi Tibor Vince festőművész (Budapest, 1953. július 27.) Bánsághi Tibor festőművész fia, Bánsághi Vince festőművész unokája, Bánsághi Péter festőművész öccse. Korábban ifj. Bánsághi Tibor néven szerepelt. 1986-ban végzett a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, ahol Kokas Ignác (1926–2009) és Dienes Gábor (1948–2010) festőművészek voltak a mesterei. 1987-ben közös kiállításon mutatták be munkáikat bátyjával, Péterrel a Bástya Galériában. Első felesége, Bánsághi Nyirádi Judit három gyermekkel ajándékozta meg (Máté, Anna, Márk). Második felesége AKIRAM (Schwarcz Mária) festőművész, akinek megismerése óta teljesen megújult az élete és ezzel együtt a művé-

Bánsághi Tibor Vince: Transzformáció

szete. Évente szervezi, szervezik a családi kiállításokat, ahol a kiterjedt Bánsághiak művészetét mutatják be. Emellett önálló tárlatai is vannak, de szívesen állít ki a feleségével együtt. Országos és különböző csoportos pályázati kiállításokon is szerepelnek művei. Nemrégben Tatabányán, a Vértés Agorája Kortárs Galériában rendezett I. Szénrajz Országos Pályázati Kiállításon (2017. IX. 7. – X. 1.) láttam „Transzformáció II.” című, igen meggyőző szénrajzát (írtam is a kiállításról). Legutóbb pedig a Magyar Festők Társaságának „A száműzött parkja” című pályázati kiállításán (2017. X. 5–28.) láttam „A XX. század viharai után (nagyapám emlékére)” című szín- és érzelemgazdag alkotását. Wehner Tibor művészettörténész a következőket írja: „A Bánsághimű szellemi izgalma, mögöttes tartalma e kettségben érhető tetten: az ismert és az ismeretlen, a megjelölő és a felfejthetetlen jelentésű, érzékiségekben fürdő forma létrejöttében. A festői gesztus által teremtett jelben és az egzaktnek tűnő jelből festői gesztussá alakuló dekoratív motívumban. »Hosszú út vezetett a figurális megformálás igényétől, az absztrakció különböző fokozatain át az adott pillanat spontán gesztus-megnyilvánulásáig, mely leginkább alkalmas az itt és most kifejeződésére« – írta alkotómódszeréről a művész, amely meghatározásban a kifejeződés szóalak kelthet figyelmet: Bánsághi nem alkotói programot megvalósító alanyként, hanem a festői történeseknek »kiszolgáltatót« médiumként van jelen az alkotófolyamatban. A művész számára a képalkotás átszellemült, a hétköznapi világot kizáró, különös létállapot, amely e különös létállapotot tükröztető, transzcendenciával áthatott művekben tárgyasul. Bánsághi Tibor Vince alkotásai olyan meditatív képtárgyak, amelyek a szenvedélyes átélés által

hitelesítetten a megismertnek vélt világon túli világ dimenzióit tárják fel előttünk.” 2004-től tagja a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesületnek.

Bánsághi Nyirádi Judit

keramikus iparművész (1952. november 21.) Bánsághi Tibor Vince első felesége, a művész három gyermekének anyja. Kecskeméten született tanár házaspár szülei második gyermekeként. Édesanyja Juhász Anna, édesapja Nyirádi Zsigmond. Keresztapja, Vértessalji Pál készítette fel rajzból, hogy sikeres felvételi vizsgát tegyen a szegedi Tömörkény István Képző- és Iparművészeti Szak-

középiskolában. 1971-ben érettségizett kerámia szakon. Dinnyés Éva szobrász, keramikus volt a szaktanára. 1969-ben az Országos Ifjúsági Művészeti Biennále III. díját kapta egy kerámiaképre. 1971-től 1972-ig a Kecskeméti Rajzfilmstúdióban tanulta a rajzfilmkészítést. 1973 és 1975 között Laborcz Mónika (1941) és Sarkadi Lilla keramikus-művészek műhelyeiben tanult. 1976-tól 1978-ig az Állami Bábszínház bábkészítő műhelyében bábfejek mintázásával és archív bábok restaurálásával foglalkozott. 1978-ban megszületett első fia, Máté, aki ma páncélkészítő iparművész. 1980-ban született Anna lánya, aki bórdíszműves lett. 1983-ban született Márk fia, aki ma számítógépes grafikákkal foglalkozik. 1983 és 1987 között az Iparművészeti Egyetem hallgatója, és a szilikát szakon diplomázott. 1984-ben az egyetemi akvarellpályázaton I. díjat kapott. 1999 januárjától a Fóti Népművészeti Szakközépiskola kerámia szakának szaktanára és vizsgáztató tanára lett. 16 évig tanított. 2001-től kétévente vesz részt a Művésztanárok Kiállításán az Újpesti Galériában. Nyugdíjasként ma már csak a kerámiával foglalkozik. Kisméretű tárgyai elmélyült formakultúráról, gazdag teremtőerőről tanúskodnak. Szeretné megvalósítani a hosszú évek során felgyülemlett szakmai elképzeléseit. Reményei szerint Flóra unokájának tudja átadni a kerámiamesterséget.

AKIRAM (Schwarcz Mária) képzőművész (Vaskút, 1948. november 22.), 1997-től Bánsághi Tibor Vince alkotótársa és második felesége.

Képzőművészeti tanulmányai: 1969–1973 Orban Art Studio (Orbán Dezső Művészeti Studio), Sydney, Ausztrália; 1974–1976 École de danse Sana Dolsky, Brüsszel; 1976–1978

Bánsághi Nyirádi Judit munka közben és kerámiai

Belvision Studio de Dessin Animée, Brüsszel; 1978–1982 Idefix Studio de Dessin Animée, Gosciny-Uderzo, Párizs; 1979–1981 Cours Supérieur de Dessin Appliqué a l'Art et a l'Industrie, Cours d'Adultes de Dessin, Montparnasse, Párizs; 1981–1982 Studio Gerald Potterton, Montreal, Kanada; 1982–1997 Pannónia Rajzfilm Stúdió; 1984–1986 Fischer Ernő Képzőművész Köre, Fáklya Klub, Budapest.

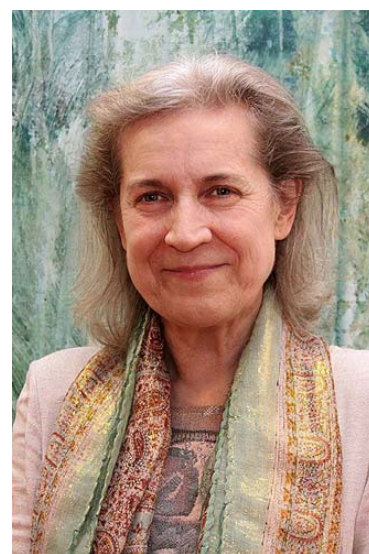
2003-tól tagja a Magyar Vízfestők Társaságának. 2004-től tagja a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesületnek. 2005-ben felvették a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe (MAOE). 2006-tól a Magyar Festők Társaságának tagja.

Önálló kiállításai (válogatás): 2001 – Egység és különbözőség, Angelika Kávéház; A mindenség szövete, Budapest; 2002 – Új művek, Pallas Páholy, Budapest; Hazatérés, Sümegi Galéria; 2003 – Folk inspirations, American Club, Budapest; 2005 – Körkapuk, Zöld Galéria; A természet rendje, Bartók Ház, Budapest; 2006 – Pillantás a végtelenbe, Tessedik Sámuel Múzeum, Szarvas; Szemlélődés 2002–2006, Magyar Telekom Galéria, Budapest; 2007 – Fények, ragyogások, Magyar Kulturális és Tudományos Központ, Helsinki; 2008 – Ünnepek, Magyar Állami Operaház, Vörös Szalon, Budapest; 2009 – A Boldogság Kertje, Pataky Művelődési Központ, Budapest

Csoportos kiállítások (válogatás): 2003 – Tisztelet a fehérnek – Tóth Menyhért Emlékeztére, Nagy Imre Művelődési Központ, Csepel; Angol Akvarell, Magyar Ecsettel III., Újpest Galéria; 2004 – Országos Pasztellkiállítás, Városi Művelődési Központ, Hajdúszoboszló; 2005 – IV. Szekszárdi Festészeti Triennále. Farkas István Emlékezete, Művészetek Háza; XXXIV. Alföldi Tárlat,

Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba; 2006 – XI. Táblaképfestészeti Biennále, Olasz Kulturális Központ, Szeged; II. Articum Nemzetközi Képzőművészeti Biennále, Szolnoki Galéria; 2007 – 29. Salgótarjáni Tavasz Tárlat, Nógrádi Történeti Múzeum; I. Országos Víz és Élet Képzőművészeti Biennále, Nagy István Képtár, Baja; 2008 – X. Kortárs Egyházművészeti Kiállítás, Moldvay Győző Galéria, Hatvan; 2009 – Nők a művészetben, Újpest Galéria; X. Balaton Tárlat, Padlásgaléria, Balatonalmádi; 2013 – Ezüstgerely 2013, Sportmúzeum, Budapest; 2014 – KÉP-TÁR-HÁZ, Szombathelyi Képtár; Labirintus, MűvészetMalom, Szentendre; 2015 – 25 év, Erdős Renée Ház, Budapest; HARMÓNIA, MűvészetMalom, Szentendre; 2017 – A számúzott parkja, Széphárom Közösségi Tér, Budapest

A sors úgy hozta, hogy Schwarcz Máriával és férjével, Bánsághi Tibor Vincével ebben az évben két művésztelepen is találkoztam. Először a Szamosparton (Csenger), a Magyar Festők Társasága Művésztelepén (július 24. – augusztus 2.) találkoztunk és ismerkedtünk meg egymással. Már akkor tervem volt, hogy írok a Bánsághi művészcsaládról. A szakmai munkásságukat már ismerem, hiszen kortársak vagyunk, és mindhárman tagjai

AKIRAM (Schwarcz Mária)

AKIRAM (Schwarcz Mária): Harmónia

a Magyar Festők Társaságának, valamint a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesületnek. Nemsokára ismét összefutottunk a felvidéki Kovácspatak Művésztelepen (augusztus 13. – 18.), ahol már ismerősként üdvözölhetjük egymást. Szorgalmas, törekvő, céltudatos, a családi hagyományokat ápoló és tiszteletben tartó kollégákat ismertem meg bennük. Ráadásul művészeti hagyatékgyőzők is, mint jómagam. Néhány nappal ezelőtt, november 24-én, a felvidéki Párkány Barta Gyula Galériájában üdvözölhetjük egymást Gerstner István (1939–2016) helyi festőművész emlékkiállításán és emléktáblájának avatásán.

Bánsági Máté páncélcészítő iparművész (Budapest, 1978. július 2.) Bánsági Tibor Vince és Nyirádi Judit fia. 1994 és 1997 között a Károli Gáspár Református Egyetemen tartott történelmi szablyavívás oktatás keretein belül került először kapcsolatba a hagyományőrzéssel. Az egyetem középkorral foglalkozó régésze, Hidán Csaba volt az, aki felkeltette az érdeklődését és a kutatás iránti vágyát a történelmi páncélzat és fegyverzet iránt. Akkor vett nagyobb lendületet a páncélok iránti elkötelezettsége, amikor 1997-ben csatlakozott a Corona Hungarica Történelmi Hagyományőrző Alapítványhoz, és a felszerelési fejlesztése közben szembesült a színvonalas magyar készítő hiányával.

2003-ban megalapították a Mathias Rex, Mátyás Király Történelmi Hagyományőrző Egyesü-

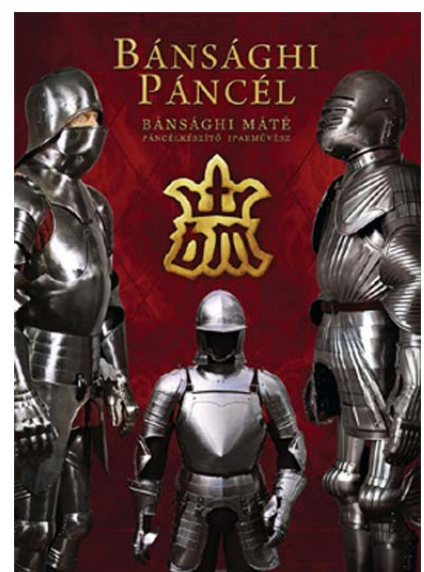
letet Vályi-Nagy Enikő varrónővel. Az Egerben megrendezett 2009-es és a 2010-es Civil Csillagok szakmai minősítő rendezvényen arany helyezést értek el, amelyhez nagyban hozzájárult az általuk készített ruhák és páncélzatok nyújtotta látvány a történészekből álló zsűri visszajelzései alapján. 2004-ben a munkájában nagy segítségére volt a középkori kardvívás tudásának a megszerzése. A mai napig is jár továbbképzésekre, és őt is meghívják oktatni a hazai hagyományőrzők (Kard Rendje, Fekete Hollók Rendje, III. Béla Lovagrend, Főnix Lovagrend). Az Egyesület kiterjedt kapcsolatrendszerének köszönhetően alkalma volt néhány külföldi rendezvényen is részt venni (Olaszország, Franciaország, Németország, Svájc, Ukrajna, Horvátország). 2002-ben édesapja pincéjében állította fel először a műhelyét. A kezdeti nehézségek után 2003-ban már a Hajnóczy utcában rendezte be a műhelyét. 2004-ben az egykori Csepel Művek területén, az Intertechnika Kft. telephelyén kapott lehetőséget egy komolyabb műhely kialakításához, és azóta ott dolgozik. A Kft. munkatársainak szakmai segítségnyújtása ugrásszerű fejlődést eredménye-

Bánsági Máté páncélcészítés közben

zett az általa készített páncélok minőségében.

2006-ban Berbekutcz Viktor fegyverkovács – látván a munkáit – meghívta saját műhelyébe, hogy elsajátítsa az általa használt technikákat, és segítségével legyen egy olyan i d ő s z a k b a n ,

Bánsághi Anna

Bánsághi Anna: Csizma
francia hagyományőrző csapat van.

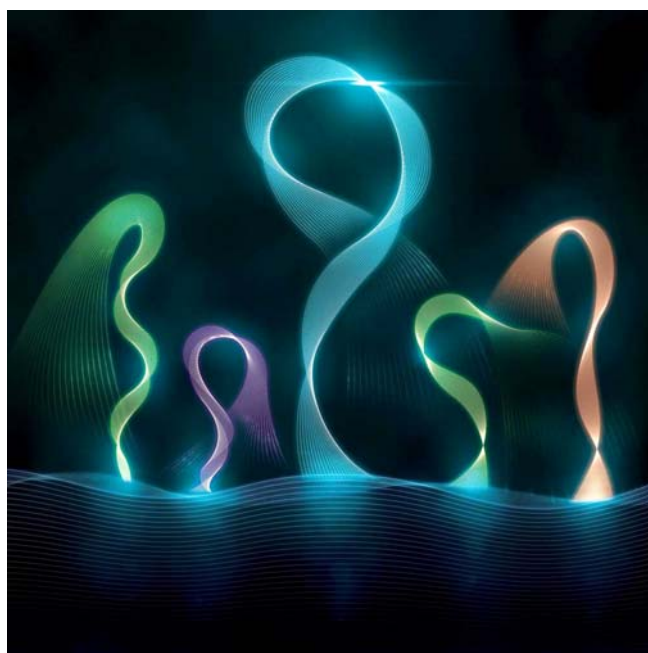
Bánsághi Anna bőrdíszműves (Budapest, 1980. szeptember 27.) Bánsághi Tibor Vince és Bánsághi Nyirádi Judit lánya. 1994-ben testvéreivel, Mátéval és Márkkal eljártak Hidán Csaba edzéseire, ahol megismerkedett későbbi férjével, aki a gyömrői Szent László Lovagrend hagyományőrző egyesület tagja volt. Ebben a körben kezdett érdeklődni a bőrmunkák iránt, mivel aktuálisan szükség volt lábbelikre, tegezerekre és egyéb bőrtárgyakra. 1994 és 1995 között az USA-ban, Minneapolisan tanulta az angol nyelvet. 1999-ben érettségizett a budapesti Szilágyi Erzsébet Gimnázium spanyol–angol tagozatán. 1999 és 2000 között a budapesti Pályakezdő Fiatalok Esély Alapítvány Kézműves és Szolgáltató Szakiskola bőrdíszműves szakán OKJ-s képzésen vett részt, és sikeres vizsgát tett. 2001-ben megszületett Jázmin lánya. 2006-ban diplomázott a Budapesti Műszaki Főiskola Rejtő Sándor Könnyűipari Mérnöki Karán, ahol bőrtechnológiai mérnöki képesítést szerzett. Hagyományőrző csapatoknak készít bőrcsizmákat, késtokokat, tegezeket, tarsolyokat és egyéb bőrmunkákat. Bánsághi Anna mindig tanyán

amikor nem volt megfelelő embere a páncélok készítésére. Jó munkakapcsolatuk azóta is megmaradt. A legtöbb hazai hagyományőrző rendezvényen a Bánsághi Máté által készített vérteket lehet látni. Megrendelői elégedettek. Magyarországon ő az egyetlen hivatásos páncélkészítő iparművész. Tudását, szakmai felkészültségét egyaránt elismeri ma már a muzeológus szakma és a külföld is, mert rendszeresen kap megrendeléseket múzeumoktól is. Munkái minőségének híre Európaszerte terjed, rendszeres megrendelői között számos olasz, német és

szeretett volna élni, földet művelni, állatokat tartani, önállóan gazdálkodni. Második férjével, Szabó Károllyal mára ezt sikerült megvalósítania. Ma már három gyermek boldog édesanyja.

Bánsághi Márk Bálint számítógépes grafikus, fotográfus (Budapest, 1983. január 21.) Bánsághi Tibor Vince festőművész és Bánsághi Nyirádi Judit keramikus iparművész fia. Felmenőitől mind a művészi irányultságot, mind a mérnöki precizitást örökölte, s ebből alakult ki a digitális grafika iránti érdeklődése, amelyben mindkettő megjelenik. A grafika mellett a fotózást is műveli. A családi művészeti stúdió mindennemű grafikai és fotóanyagát ő készítette az évek során, és készíti ma is (reprodukciók, weboldalak, katalógusok, kiállítás meghívók, plakátok, kiállítás megnyitók fotódokumentálása). Szakmai tanulmányait a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában folytatta, ahol rajzot Kiss Zoltántól, animációt Budavári Istvántól, Keller Katalintól, Kocsor Lászlótól tanult. 2007-ben részt vett egy dán népfőiskola grafikakurzusán. Azóta szabadúszóként dolgozik és alkot, főleg digitális grafikai munkákat és animációs filmekhez 2 D grafikat.

Bánsághi Márk Bálint

Bánsághi Márk Bálint: Fényjáték

